NORAKSTS
Lieta Nr.A 42301806
A 1267-07/21

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2007. gada 28.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Kalvāne

piedaloties pieteicējam *M.P.* un viņa pilnvarotajai pārstāvei Zanei Vilcānei,
atbildētāja — Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras pilnvarotajai pārstāvei Solvitai Meļķei,

atklātā tiesas sēdē 2007. gada 15.jūnijā Rīgā, Antonijas ielā 6, izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *M.P.* pieteikuma par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2006.gada 9.janvāra lēmuma Nr.9 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu un morālā kaitējuma un materiālo zaudējumu atlīdzināšanu 15 000 latu apmērā.

Tiesas sēdē pieteicējs atbilstoši Administratīvā procesa likuma 145.panta otrās daļas 2.punktam rakstveidā grozīja prasījuma priekšmetu un prasījuma apmēru, lūdzot tiesu izvērtēt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2006.gada 9.janvāra lēmuma Nr.9 tiesiskumu un uzlikt par pienākumu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai atlīdzināt nodarīto morālo kaitējumu 10 000 latu apmērā.

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvajā rajona tiesā 2006.gada 20.janvārī saņemts *M.P.* (turpmāk – pieteicējs) pieteikums par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – atbildētājs) 2006.gada 9.janvāra lēmuma Nr.9 (turpmāk – Lēmums) atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu un morālā kaitējuma un materiālo zaudējumu atlīdzināšanu 15 000 latu apmērā.

[2] Ar 2007.gada 24.janvāra Administratīvās rajona tiesas tiesneses lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta.

[3] No lietas materiāliem secināms, ka:

[3.1] Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas ziemeļu rajona nodaļa 2005.gada 30.novembrī saņēma pieteicēja atsūtīto darbnespējas lapu B par darbnespējas periodu no 2005.gada 11.novembra līdz 2005.gada 17.novembrim ar darba devēja apstiprinājumu par neierašanos darbā darba nespējas periodā slimības pabalsta piešķiršanai sakarā ar slima bērna kopšanu.

[3.2] 2005.gada 5.decembrī Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas ziemeļu rajona nodaļa piešķīra pieteicējam slimības pabalstu, pieņemot lēmumu Nr.12043 „Par slimības pabalsta piešķiršanu" saskaņā ar likumu "Par maternitātes un slimības apdrošināšanu".

[3.2] Pieteicējs atbildētājam iesniedz iesniegumu, kurā apstrīdēja Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas ziemeļu rajona nodaļas 2005.gada 5.decembra lēmumu Nr. 12043 daļā par vidējās apdrošināšanas iemaksu algas un slimības pabalsta apmēra aprēķināšanu.

[3.4] Atbildētājs ar Lēmumu atstāja negrozītu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas ziemeļu rajona nodaļas 2005.gada 5.decembra lēmumu Nr. 12043 „Par slimības pabalsta piešķiršanu".

[4] Uzskatot Lēmumu par nepamatotu, pieteicējs iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Savā pieteikumā pieteicējs nepiekrīt Lēmumam sekojošu motīvu dēļ:

[4.1] pieteicējs norāda, ka lēmumā aprēķinātais slimības pabalsta apmērs nav atbilstošs pieteicējam pienākošajam pabalstam. Saskaņā ar likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 31.panta pirmo daļu, vidējo apdrošināšanas iemaksu algu valsts sociālās apdrošināšanas pabalsta aprēķināšanai nosaka no apdrošinātās personas apdrošināšanas iemaksu algas par sešu kalendāro mēnešu periodu, šo periodu beidzot divus kalendāros mēnešus pirms mēneša, kurā iestājies apdrošināšanas gadījums [..], kas šajā konkrētajā gadījumā ir no 2005.gada marta līdz 2005.gada augustam. Šajā laika posmā pieteicējs strādāja sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Relikts", kur darba alga pieteicējam bija no 2000 latiem līdz 3000 latiem pirms nodokļu nomaksas, kā arī no 1.jūlija pieteicējs strādāja sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Amonra" ar darba algu 100 latu mēnesī un no 1.augusta pieteicējs arī strādāja sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Kompreks" ar darba algu 100 latu mēnesī, kā arī no 1.augusta pieteicējs strādāja sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Eskadrons" ar darba algu 3000 latu mēnesī. Tādējādi pieteicējam piešķirtais slimības pabalsts ir aprēķināts neprecīzi un neatbilstoši reālajai situācijai, kā rezultātā pieteicējam nelikumīgi un prettiesiski ir ierobežotas tiesības uz adekvātu slimības pabalstu, kā to nosaka likums „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu".

[4.2] Atbildētāja Lēmumā ir norādīts, ka pēc Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras un Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošās informācijas pieteicējs vēl esot darba attiecībās ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Relikts". Šis darba devējs neesot apstiprinājis pieteicēja neierašanos darbā darba nespējas periodā. Tā kā Valsts ieņēmumu dienestā sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Relikts" vēl arvien nav iesniegusi informāciju par pieteicēja atbrīvošanu no darba, tad, pamatojoties uz augstāk minēto, slimības pabalsta aprēķinā nav iekļauta šī darba devēja uzrādītā iemaksu alga. Kā arī ir norādīts, ka gadījumā, ja pieteicējs ir atbrīvots no darba sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Relikts", šo informāciju Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai ir jāsaņem no Valsts ieņēmumu dienesta, jo normatīvie akti neparedz, ka persona šo informāciju iesniedz Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai dokumenta veidā.

[4.3] Sakarā ar šo, pieteicējs norāda, ka SIA „Relikts" nemaz nevarēja darba nespējas lapā apstiprināt pieteicēja neierašanos darbā, jo darba attiecības starp pieteicēju un sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Relikts" ir pārtrauktas 2005.gada 4.augustā, ko apliecina 2005.gada 4.augusta vienošanās par darba attiecību pārtraukšanu, bet darba nespēja bija laika periodā no 2005.gada 14.oktobra līdz 2005.gada 19.oktobrim. Līdz ar to sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Relikts" šajā gadījumā nemaz nav jāapstiprina šī darba nespējas lapa.

[4.4] Pieteicējam nav saprotams kādēļ atbildētājs pieņemot Lēmumu ir pamatojies uz tiesību normām, kas regulē darba devēju attiecības ar Valsts ieņēmumu dienestu, jo atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, pieteicējam kā darbiniekam nav saistoša darba devēju darbība vai bezdarbība un tas nevar būt par pamatu pieteicējam

nelabvēlīgu seku radīšanai. Tādējādi neskaidrības par to, vai darba devējs ir sniedzis vai nav sniedzis kādu likumā prasīto informāciju, ir jārisina Valsts ieņēmumu dienestam, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai un darba devējam savā starpā. Pastāvējušās un tagad jau izbeigtās darba attiecības starp pieteicēju un sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Relikts" apliecina vienošanās par darba attiecību pārtraukšanu.

[5] Administratīvajā rajona tiesā 2006.gada 7.februārī saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi. Atbildētājs pieteikumu neatzīst un uzskata par nepamatotu tālāk minēto apsvērumu dēļ.

[5.1] Saskaņā ar likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 11. pantu, pabalstu piešķir, ja persona nevar ierasties darbā un tādējādi zaudē algotā darbā gūstamos ienākumus; (..). Bet šī likuma 12.pants nosaka, ka slimības pabalsta piešķiršanas pamatā ir Ministru kabineta noteiktajā kārtībā izsniegta darba nespējas lapa, darba devēja apstiprinājums par darbinieka neierašanos darbā darba nespējas periodā (..).

Pieteicēja iesniegtajā darbnespējas lapā B ir darba devēju sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Amonra", sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Eskadrons" un sabiedrības ar ierobežotu atbildību „ Kompreks" apstiprinājums par pieteicēja neierašanos darbā darbnespējas periodā sakarā ar slima bērna kopšanu. Darba devējs sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Relikts" nav apstiprinājis, ka pieteicējs darbnespējas periodā neieradās darbā un tādējādi ir zaudējis algotā darbā gūstamos ienākumus.

[5.2] Saskaņā ar likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu'" 31.panta pirmo daļu vidējo apdrošināšanas iemaksu algu valsts sociālās apdrošināšanas pabalsta aprēķināšanai nosaka no apdrošinātās personas apdrošināšanas iemaksu algas par sešu kalendāro mēnešu periodu, šo periodu beidzot divus kalendāros mēnešus pirms mēneša, kurā iestājies apdrošināšanas gadījums (..). Pieteicēja gadījumā sešu mēnešu laika periods ir no 2005.gada 1.marta līdz 2005.gada 31.augustam.

Ministru kabineta 1998.gada 28.jūlija noteikumu Nr.270 „Vidējās apdrošināšanas iemaksu algas aprēķināšanas kārtība un valsts sociālās apdrošināšanas pabalstu piešķiršanas, aprēķināšanas un izmaksas kārtība" 7.1.punktā noteikts, ka darba ņēmējam vidējo apdrošināšanas iemaksu algu aprēķina no iemaksu algas, ko viņš guvis:

- pie darba devēja, no kura ir saņemts apstiprinājums par darba ņēmēja neierašanos darbā darbnespējas periodā;

- pie darba devēja, ar kuru apdrošināšanas gadījuma iestāšanās dienā darba attiecības vairs nepastāv.

Likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 13.panta otrā daļa paredz, ka darba devējs reģistrē katru darba ņēmēju Valsts ieņēmumu dienestā pēc darba devēja reģistrācijas vietas līdz tam mēnesim, kurā persona atbilstoši Šā likuma 1.panta 2.punktam ieguvusi, mainījusi vai zaudējusi darba ņēmēja statusu, sekojošā mēneša piektajam datumam Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. Likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 23.panta pirmā daļa nosaka, ka darba devējam ir pienākums iesniegt Valsts ieņēmumu dienestā ziņojumu par obligāto iemaksu objektu un obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem un ziņas par darba ņēmējiem Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. Šī panta trešā daļa nosaka, ka Valsts ieņēmumu dienests sniedz ziņas atbildētajam par darba ņēmējiem un obligātajām iemaksām Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

[5.3] Pamatojoties uz 2005.gada 5.decembra Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas Ziemeļu nodaļas izziņu Nr.5/5524211, pieteicējs vēl nav pārtraucis darba attiecības ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Relikts", pieteicējs ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Amonra" uzsāka darba attiecības no 2005.gada 1.jūliju, bet šis uzņēmums par jūlija mēnesi nav iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestā ziņojumu par

pieteicēja obligāto iemaksu objektu un obligātajām iemaksām no pieteicēja kā darba ņēmēja darba ienākumiem (nav iemaksu algas); par augusta mēnesi šis uzņēmums reģistrējis pieteicēja iemaksu algu 56,52 latu apmērā, nevis kā pieteicējs norāda 100 latu apmērā.

Pieteicējs ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Kompreks" uzsāka darba attiecības no 2005.gada 1.augusta; par augusta mēnesi šis uzņēmums reģistrējis pieteicēja iemaksu algu 56,52 latu apmērā, nevis kā pieteicējs norāda 100 latu apmērā.

Pieteicējs ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Eskadrons" uzsāka darba attiecības no 2005.gada 1.augusta; par augusta mēnesi šis uzņēmums reģistrējis pieteicēja iemaksu algu l 695,65 latu apmērā, nevis kā pieteicējs norāda 3 000 latu apmērā.

[5.4] Tā kā pieteicējs arī apstrīdot Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Ziemeļu rajona nodaļas lēmumu atbildētājam norādīja, ka strādājot sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Eskadrons" viņš ir saņēmis 3 000 latu mēnesī lielu darba algu, bet pēc atbildētāja rīcībā esošās informācija, ko tā saņem no Valsts ieņēmumu dienesta, tikai l 695,65 lati mēnesī, tad pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 59.panta otro daļu, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra ir griezusies Valsts ieņēmumu dienestā ar lūgumu izvērtēt konstatēto situāciju. Līdz laikam, kamēr tiks noskaidroti lietas apstākļi, pieteicējam, aprēķinot slimības pabalstu par laika periodu no 2005.gada 11.novembra līdz 2005.gada 17.novembrim tika ņemtas vērā tikai sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Amonra" un sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Kompreks" uzrādītās iemaksu algas. Turklāt, par to, ka līdz apstākļu noskaidrošanai atbildētājs neņems vērā sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Eskadrons" reģistrēto iemaksu algu, aprēķinot pieteicējam slimības pabalstu, pieteicējs ir informēts ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas Ziemeļu nodaļas vēstuliNr.748.

[5.5] Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 1.pants paredz personas tiesības uz atlīdzinājumu, kas tai nodarīts ar valsts pārvaldes iestādes prettiesisku rīcību. Savukārt minētā likuma 4.panta pirmajā daļā noteikts, ka iestāde zaudējumu var nodarīt, izdodot prettiesisku administratīvo aktu vai veicot prettiesisku faktisko rīcību.

Tā kā atbildētāja Lēmums ir tiesisks un pamatots administratīvais akts un ar to nav aizskartas pieteicēja ar likumu aizsargātās intereses, tad pieteicēja prasība par morālā kaitējuma un materiālo zaudējumu atlīdzināšanu nav pamatota.

[6] Tiesas sēdē pieteicējs savu pieteikumu uzturēja pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem.

Tiesas sēdē atbildētāja pilnvarotā persona pieteikumu neatzina un lūdza to noraidīt pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos tiesai norādītajiem apsvērumiem.

Motīvu daļa

[8] Tiesa, noklausoties administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[9] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 103.pantu administratīvā tiesā procesa būtība ir tiesas kontrole par iestādes par izdotā administratīvā akta tiesiskumu vai lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros. Administratīvajā procesā tiesa noskaidro, vai administratīvais akts izdots, ievērojot procesuālos un formālos

priekšnoteikumus, vai tas atbilst materiālo tiesību normām, un vai administratīvā akta pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu.

[10] Atbilstoši administratīvā procesa likuma 67.panta ceturtajai daļai, iestāde administratīvo aktu pamato ar Satversmi, likumiem, Ministru kabineta noteikumiem (...), kā arī vispārējiem tiesību principiem. Pamatojumā norāda attiecīgā normatīvā akta pantu, tā daļu, punktu vai apakšpunktu.

Pārbaudot atbildētāja Lēmuma izdošanu, tiesa konstatē, ka Lēmums ir pamatots ar likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 4., 11., 12.pantu, 13.panta otro daļu, 17., 24.pantu, 31.panta pirmo daļu un otrās daļas 1.punktu, 35.pantu, likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" 13.panta otro daļu, 23.panta pirmo un trešo daļu, Ministru kabineta 1998.gada 28.jūlija noteikumu Nr.270 „Vidējās apdrošināšanas iemaksu algas aprēķināšanas kārtība un valsts sociālās apdrošināšanas pabalstu piešķiršanas, aprēķināšanas un izmaksas kārtība" 3., 6., 7.1., 9., 17. un 19.punktu. Kā arī Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 1. un 4.pantu.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka atbildētājs ir ievērojis Lēmuma izdošanas procesuālos un formālos priekšnoteikumus.

[11] Pieteikumā pieteicējs prasīja atcelt atbildētāja Lēmumu un izdot jaunu administratīvo aktu, kā arī atlīdzināt morālo kaitējumu 15 000 latu apmērā.

Ņemot vērā pieteicēja iesniegtos grozījumus pieteikumā, pieteicējs pieteikumā ir ietvēris divus prasījumus:

1) izvērtēt atbildētāja Lēmuma tiesiskumu;

2) uzlikt par pienākumu atbildētājam atlīdzināt morālo kaitējumu 10 000 latu apmērā.

[12] Tiesa konstatē, ka 2007.gada 15.maijā atbildētājs ir pieņēmis lēmumu Nr.21913, tādējādi izpildot pieteikumā ietverto sākotnējo prasījumu par jauna administratīvā akta izdošanu, ar kuru tika veikts pabalsta pārrēķins, ņemot vērā iemaksas no darba devēja sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Relikts".

Tādējādi tiesai ir jāvērtē atbildētāja Lēmuma tiesiskums, kā arī prasījums par morālā kaitējuma atlīdzību 10 000 latu apmērā.

[13] Saskaņā ar likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 1.panta 1.punktu, apdrošināšanas gadījums ir sociālā riska gadījums, kas saistīts ar sociāli apdrošinātās personas darbspēju zudumu vai ievērojamu samazināšanos, ja tā rezultātā šī persona pilnīgi vai daļēji zaudē ienākumus, kā arī gadījums, kad personai rodas izdevumi sakarā ar ģimenes locekļa nāvi vai sakarā ar sociāli apdrošinātās personas nāvi, turklāt saskaņā ar šā likuma normām minētie gadījumi ir atzīti par tādiem, kas rada tiesības uz valsts sociālās apdrošināšanas pabalstu.

No minētās tiesību normas secināms, ka apdrošināšanas gadījums ir ar apdrošināto risku cēloņsakarīgi saistīts notikums, kura rezultātā pieteicējs zaudē darba ienākumus, pie kam iestājušos zaudējumu segšanu paredz likums.

[14] No likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu„ 11.panta izriet, ka apdrošināšanas gadījums, dotā likuma izpratnē, ir turpmāk minēto faktu konstatācija:

1) persona neierodas darbā;

2) iepriekš minētā iemesla dēļ persona zaudē algotā darbā gūstamos ienākumus;

3) ir iestājies kāds no 11.pantā minētajiem apdrošinātajiem riskiem.

[15] Lietā nav strīda, ka pieteicējam bija iestājies sociālā riska gadījums, un proti, slima bērna kopšana. Šāds gadījums ir apdrošināts, saskaņā ar likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 11.panta 5.punktu.

Pieteicējs ir norādījis, ka apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīdī atradās darba attiecībās ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Kompreks", sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Eskadrons" un sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Amonra", bet darba attiecības ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Relikts" bija izbeigtas, ko apliecina pieteicēja uzrādītā 2005.gada 4.augusta Vienošanās par darba attiecību pārtraukšanu.

Lietas materiālos (lietas lapa 24) atrodas darbnespējas lapa B. Dotais dokuments apstiprina faktu, ka pieteicējs nav ieradies darbā sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Kompreks", sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Eskadrons" un sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Amonra" laika posmā no 2005.gada 11.novembrim līdz 19.08.2005.gada 17.novembrim.

[16] Pieteicējs darba nespējas periodā bija darba attiecībās ar vairākām darba vietām. Tiesa atzīst, ka gadījumos, ja persona vienlaicīgi strādā vairākās darba vietās, tai vienlaicīgi var iestāties vairāki apdrošināšanas gadījumi.

Lai pārbaudītu katra apdrošināšanas gadījuma iestāšanos, ir jākonstatē likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 11.pantā norādītos nosacījumus par katru gadījumu, un proti, vai darbnespējas iestāšanās rezultātā persona nav ieradusies darbā un minētā iemesla dēļ zaudē algotā darbā gūstamos ienākumus.

[17] Lietā nav strīda, ka sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Kompreks", sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Ekskadrons" un sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Amonra" ir apstiprinājušas, ka pieteicējs nav ieradies darbā un nav guvis ienākumus. Līdz ar to konstatējams, ka iestājušies trīs apdrošināšanas gadījumi, kurus radījis viens apdrošināšanas risks – bērna kopšana laika posmā no 2005.gada 11.novembra līdz 2005.gada 17.novembrim.

[18] Pieteicējs ir norādījis, ka sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Relikts" nav apstiprinājusi neierašanos darbā, jo pieteicējs iestājoties apdrošināšanas gadījumam vairs neatradās darba attiecībās ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Relikts".

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka pieteicējam nav samazinājušies darba ieņēmumi darba nespējas rezultātā, jo konkrētajā brīdī pieteicējs vairs neatradās darba attiecībās ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Relikts".

[19] Saskaņā ar likumu „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 12.pantu slimības pabalsta piešķiršanas pamats ir Ministru kabineta noteiktajā kārtībā izsniegta darba nespējas lapa, darba devēja apstiprinājums par darba ņēmēja neierašanos darbā darba nespējas periodā vai pašnodarbinātā apstiprinājums par nespēju strādāt. Šā likuma 15.panta pirmajā daļā noteiktajā gadījumā — tikai darba nespējas lapa.

No tiesību normas secināms, ka apdrošināšanas gadījuma iestāšanās tiek konstatēta ar darba nespējas lapu un darba devēja apstiprinājumu par darba ņēmēja neierašanos darbā.

Konkrētajā gadījumā sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Relikts" nav izsniegusi apstiprinājumu, ka pieteicējs nav ieradies darbā, jo darba attiecības ar minēto darba devēju pieteicējam bija pārtrauktas no 2005.gada 4.augusta.

[20] Saskaņā ar likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 17.pantu slimības pabalstu piešķir 80 procentu apmērā no pabalsta saņēmēja vidējās apdrošināšanas iemaksu algas.

Vidējo apdrošināšanas iemaksu algu valsts sociālās apdrošināšanas pabalsta, tostarp slimības pabalsta aprēķināšanai nosaka minētā likuma 31.pants.

Proti, minētā likuma 31.panta pirmā daļa nosaka, ka vidējo apdrošināšanas iemaksu algu valsts sociālās apdrošināšanas pabalsta aprēķināšanai nosaka no apdrošinātās personas apdrošināšanas iemaksu algas par sešu kalendāro mēnešu periodu, šo periodu pabeidzot divus kalendāros mēnešus pirms mēneša, kurā iestājies apdrošināšanas gadījums, izņemot šā likuma 32.pantā noteiktos gadījumus.

Minētā likuma 31.panta trešā daļa nosaka, ka vidējās apdrošināšanas iemaksu algas aprēķināšanas kārtību valsts sociālās apdrošināšanas pabalstu aprēķināšanai nosaka Ministru kabinets.

No minētajām tiesību normām secināms, ka likumā ir noteikts laika periods, kas tiek ņemts par pamatu vidējās apdrošināšanas iemaksu algas aprēķinam.

Turklāt no minētajām likuma normām izriet, ka Ministru kabinets nosaka kārtību valsts sociālā pabalsta aprēķināšanai. Dotā kārtība ir noteikta ar Ministru kabineta 1998.gada 28.jūlija noteikumiem Nr.270 „Vidējās apdrošināšanas iemaksu algas aprēķināšanas kārtība un valsts sociālās apdrošināšanas pabalstu piešķiršanas, aprēķināšanas un izmaksas kārtība" (turpmāk –Noteikumi).

[21] Noteikumu 7.punkts nosaka, lai aprēķinātu darba ņēmēja vidējo apdrošināšanas iemaksu algu, apdrošināšanas iemaksu algā ieskaita visu apdrošināšanas iemaksu algu, kuru darba ņēmējs likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 31.panta pirmajā daļā noteiktajā periodā guvis:

7.1. kā darba ņēmējs:

7.1.1. pie darba devēja, ar kuru darba ņēmējam apdrošināšanas gadījuma iestāšanās dienā ir kādas no likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" 1.panta 2.punktā minētajām juridiskajām attiecībām, kas ir apdrošināšanas iemaksu algas gūšanas pamats, ja ir saņemts darba devēja rakstisks apliecinājums par darba ņēmēja neierašanos darbā darbnespējas periodā;

7.1.2. pie darba devēja, ar kuru darba ņēmējam apdrošināšanas gadījuma iestāšanās dienā vairs nepastāv likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" 1.panta 2.punktā minētās juridiskās attiecības;

7.2. kā pašnodarbinātais, ja apdrošināšanas gadījuma iestāšanās dienā darba ņēmējs vairs nav pašnodarbinātā statusā.

No minētajām tiesību normām secināms, ka apdrošināšanas iemaksu algā ieskaita ieņēmumus, ko persona guvusi noteiktā laika periodā, neatkarīgi no tā, vai persona apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīdī atrodas darba attiecībās ar konkrēto darba devēju, vai neatrodas. Tādējādi secināms, ka gadījumā, ja darba attiecības ir izbeigtas, attiecīgā darba devēja apliecinājums par neierašanos darbā nav nepieciešams.

[22] Likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" 13.panta otrā daļa paredz, ka darba devējs reģistrē katru darba ņēmēju Valsts ieņēmumu dienestā pēc darba devēja reģistrācijas vietas līdz tam mēnesim, kurā persona atbilstoši minētā likuma 1.panta 2.punktam ieguvusi, mainījusi vai zaudējusi darba ņēmēja statusu, sekojošā mēneša piektajam datumam Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Savukārt likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" 23.panta pirmā daļa nosaka, ka darba devējam ir pienākums iesniegt Valsts ieņēmumu dienestā ziņojumu par obligāto

iemaksu objektu un obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem un ziņas par darba ņēmējiem Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. Šī panta trešā daļa nosaka, ka Valsts ieņēmumu dienests sniedz ziņas atbildētajam par darba ņēmējiem un obligātajām iemaksām Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

[22.1] No minētajām tiesību normām secināms, ka atbildētājam ir pienākums pamatoties uz to informāciju, kuru atbildētājs saņem no Valsts ieņēmumu dienesta, tādējādi tiesa atzīst, ka pieteicēja uzrādītā 2005.gada 4.augusta Vienošanās par darba attiecību izbeigšanu ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Relikts" atbildētājam nebija saistoša.

Tiesa atzīst, ka atbildētāja pienākums pamatoties uz Valsts ieņēmumu dienesta sniegto informāciju izriet no likuma, tādējādi tiesas ieskatā, atbildētājs ir rīkojies tiesiski un pamatoti, nepieņemto no pieteicēja viņa uzrādīto 2005.gada 4.augusta Vienošanos par darba attiecību izbeigšanu ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Relikts".

[22.2] Ievērojot minēto, tiesa atzīst par nepamatotiem un noraidāmiem pieteicēja argumentus, ka atbildētājs nepamatoti ir atteicies pieņemt pieteicēja iesniegto Vienošanos par darba attiecību izbeigšanu un ka atbildētājam bija pienākums noskaidrot, vai pieteicējs ir darba attiecībās ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Relikts", vai tās jau ir izbeigtas.

Tiesa atzīst, ka atbildētājs pamatoti ir atteicies pieņemt no pieteicēja iesniegto dokumentu, jo likums „Par valsts sociālo apdrošināšanu" ir skaidri noteicis pamatojumu attiecīgo pabalstu aprēķināšanai.

[23] Kā izriet no lietas materiāliem, atbildētāja rīcībā uz Lēmuma pieņemšanas brīdi bija informācija, kas apliecināja, ka pieteicējs vēl atrodas darba attiecībās ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Relikts", bet darba devējs Valsts ieņēmumu dienestam nebija sniedzis nekādu informāciju par pieteicēja gūtajiem ienākumiem.

Tādējādi kā nepamatots ir noraidāms pieteicēja arguments, ka atbildētājs nav ievērojis tiesiskās paļāvības principu, jo saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 10.pantu, privātpersona var paļauties, ka iestādes rīcība ir tiesiska un konsekventa, bet iestādes kļūda, kuras pieļaušanā privātpersona nav vainojama, nedrīkst radīt privātpersonai nelabvēlīgas sekas.

Tiesa atzīst, ka atbildētājs pieņemot Lēmumu nav pārkāpis tiesiskās paļāvības principu, jo rīkojies atbilstoši likuma prasībām, turklāt nav pieļāvis kļūdu, kura radītu pieteicējam nelabvēlīgas sekas.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka atbildētāja Lēmums tā pieņemšanas brīdī bija tiesisks un pamatots.

[24] Pieteicējs arī norādīja, ka atbildētājam bija jānoskaidro, vai pieteicējs bija darba attiecībās ar konkrēto darba devēju, bet atbildētājs to nav noskaidrojis.

Tiesas ieskatā, pieteicēja apgalvojums nav pamatots, jo likumā „Par valsts sociālo apdrošināšanu" ir noteikts atbildētāja pienākums aprēķinot slimības pabalstu, pamatoties vienīgi uz no Valsts ieņēmumu dienesta saņemto informāciju.

Tādējādi tiesa atzīts, ka atbildētājs nav vainojams par to, ka attiecīgais darba devējs savlaicīgi nav iesniedzis informāciju par pieteicēju un tā rezultātā pieteicējam nav aprēķināts tāds slimības pabalsts, kāds viņam pienākas pamatojoties uz likumu.

Tiesa atzīst par pamatotu pieteicēja argumentu, ka pieteicējs nav vainojams, ka darba devējs nav sniedzis informāciju Valsts ieņēmumu dienestam, tomēr tiesas ieskatā, arī atbildētājs nav vainojams pie tā, ka viņa rīcībā šādas informācijas nebija.

Konkrētajā gadījumā, tiesas ieskatā, vainojams attiecīgais darba devējs, kurš savlaicīgi nesniedza Valsts ieņēmumu dienestam informāciju, kas viņam bija jāsniedz.

Tādējādi gadījumā, ja pieteicējs uzskata, ka viņam ar nesavlaicīgo slimības pabalsta izmaksāšanu ir nodarīti zaudējumi, pieteicējam būtu jāvēršas ar prasību pret konkrēto darba devēju, un proti, pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Relikts", jo tieši minētās uzņēmējsabiedrības nelikumīgās rīcības rezultātā pieteicējs nevarēja savlaicīgi saņemt sev pienākošos slimības pabalstu.

[25] 2007.gada 15.maijā atbildētājs ir izdevis jaunu administratīvo aktu, pārrēķinot pieteicējam piešķiramo slimības pabalstu, pamatojoties uz to, ka atbildētāja rīcībā no Valsts ieņēmumu dienesta nonāca informācija par to, ka pieteicējs līdz 2005.gada 4.aigustam bija darba attiecībās ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Relikts".

Tādējādi, tiesas ieskatā, atbildētājs tomēr ir ņēmis vērā pieteicēja sniegto informāciju par darba attiecību ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Relikts" esamību. Atbildētājs, noskaidrojot faktiskos lietas apstākļus un gūstot tiem tiesisku pamatojumu, veica pieteicējam piešķirtā slimības pabalsta pārrēķinu, ņemot vērā arī sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Relikts" ar novēlošanos Valsts ieņēmumu dienestā iesniegto informāciju par pieteicēja gūtajiem ienākumiem.

[26] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 249.pantam, tiesa taisa spriedumu par pieteicēja norādīto pieteikuma priekšmetu, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Tiesa, izvērtējusi Lēmumu secina, ka atbildētājs nav pieļāvis pārkāpumus materiālo un procesuālo tiesību normu piemērošanā, tādējādi tiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots, tādēļ atstājams negrozīts.

[27] Pieteicējs lūdzis arī piedzīt no atbildētāja viņam nodarīto morālo kaitējumu 10 000 latu apmērā.

Administratīvā procesa likuma 92.pants nosaka, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Pēc pieteicēja teiktā morālais kaitējums nodarīts, jo atbildētājs ir liedzis pieteicējam savlaicīgi saņemt visu viņam pienākošos slimības pabalstu, kas viņam garantēts ar likumu.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 9.pantu morālais kaitējums šā likuma izpratnē ir fiziskās personas ciešanas, kuras tai izraisījis būtisks šīs personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums. Tiesības uz atlīdzinājumu paredzētas gadījumā, ja tiesa atzīst iestādes administratīvu aktu vai faktisko rīcību par prettiesisku.

Konkrētajā gadījumā tiesa nekonstatē, ka atbildētāja pieņemtais Lēmums būtu prettiesisks vai ar to būtu aizskartas pieteicēja tiesības vai tiesiskās intereses.

Ņemot vērā augstāk minēto, kā arī to, ka tiesa noraida pieteicēja pieteikumu daļā par atbildētāja Lēmuma atzīšanu par prettiesisku, tiesa atzīst, ka noraidāms arī pieteicēja prasījums par morālā kaitējuma atlīdzināšanu 10 000 latu apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-252.pantu un 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda:

Noraidīt *M.P.* pieteikumu par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2006.gada 9.janvāra lēmuma Nr.9 atzīšanu par prettiesisku un pienākuma uzlikšanu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai atlīdzināt nodarīto morālo kaitējumu 10 000 latu apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Administratīvajā apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2007.gada 28.jūnijā.

Tiesnese (paraksts) I.Kalvāne

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese_____I.Kalvāne

Rīgā, 2007.gada 28.jūnijā.